

Demokratiska val i Latinamerika?

Under 2018 äger val i 12 länder rum i Latinamerika, varav 7 presidentval: Costa Rica, Kuba, Paraguay, Colombia, Mexiko, Brasilien och Venezuela.

Vi har vant oss vid smutsiga valkampanjer i förhärskande bolagsmedia där progressiva kandidater eller presidenter, som inte går i USAs ledband, smutskastas i lögnkampanjer. Och hårda eller mjuka statskupper om en sådan ändå vinner.

Honduras är ett bra exempel. När Manuel Zelaya 2009 vann på ett program med omfattande sociala och ekonomiska reformer, kidnappades han av USA och fördes ut ur landet. USAs förtrogne tog över, och vänstern förtrycktes våldsamt.

När vänstern ändå inför årets presidentval lyckades samla sig och folket kring ett ekonomisk, socialt, ekologiskt program för jämlikhet och jämställdhet, berövades de segern genom massivt valfusk och de folkliga demonstrationerna slogs ned med hämningslös brutalitet.

Ett annat exempel är Paraguay. 2008 hade folket i Paraguay inspirerats av sina grannar och valt en vänsterinriktad antiimperialistisk president, Fernando Lugo. Det gillades varken av landets eliter eller USA, de konspirerade omedelbart för att bli av med honom. En kupp verkställdes. Lugo ersattes av Cartes, som pliktroget följt Washingtons påbud mot jordbruksarbetares och studenters protester.

Och så har vi de "mjuka kupperna", lögnaktiga mediekampanjer som tvingar bort olydiga presidenter som Dilma Rousoff i Brasilien, och Christina Kirchner i Argentina.

Interamerikanskt Centrum för Politiska Konsulttjänster

I Latinamerika är detta en omfattande verksamhet och utövarna samlas i ALACOP (Latinamerikanska Föreningen för Politiska Konsulter). De har också en branschtidning "Campaigns & Elections". Den första latinamerikanen som valts in i tidningens "Hall of Fame" är en venezolan vid namn Juan José Rendón. Som politisk strateg har han lett presidentvals- och andra valkampanjer i Honduras, Mexiko, Colombia, Venezuela, Dominikanska Republiken m fl. Det gäller för Enrique Peña Nieto i Mexiko, Juan Manuel Santos i Colombia (som utnämnde honom till försvarsdepartementets chefsstrateg 2006) och Juan Orlando Hernández i Honduras (2010, efter Zelaya som störtades 2009), där han fått landets "Premio Humanitario de Innovación". I Venezuela anklagas han för att ha lett oppositionens valkampanj och den ekonomiska och psykologiska krigföringen som ledde till knapp seger 2015.

Rendón har också kallats 2000-talssocialismens värsta fiende, särskilt fokuserad på Venezuela och alla som han kallar "nytotalitära regimer".

ABC International har utnämnt honom till ?en av världens 10 mest betydande politiska konsulter?, i klass med republikanen Karl Rove ? rådgivare till George W Bush, och den som fått äran för dennes valkampanjsegrar, chef för Strategiska initiativ, politisk analytiker för Fox News m fl. I juni 2016 fick Rendón politisk asyl i USA.

Smutsig valpåverkan i Latinamerika

Andrés Sepulveda, colombian, har i många år samarbetat med JJ Rendón som rådgivare i politiska kampanjer runt om i världen. Han greps i Colombia för att ha sålt hemlig information från förhandlingarna mellan Colombia och FARC i Havanna 2014.

Han avtjänar ett långt fängelsestraff och berättar ? med hopp om lindrat straff ? om sitt ?jobb?: ?Det var psykologiska operationer, rykten, smutskastning, hela den mörka sidan av politiken som ingen vill tala om, men alla känner till? säger han till Bloomberg Businessweek i Colombia.

Han berättar hur han har rest runt och riggat politiska kampanjer. För Peña Nietos kampanj i Mexiko fick han en budget på 600 000 US\$. Han ledde en grupp hackare som stal motståndares kampanjstrategier, manipulerade sociala media för att förlöjliga motståndare och mångfaldiga entusiastiska följare, installerade spionbuggar hos oppositionen osv.

Sepulvedas karriär började 2005 med småjobb som att vanställa eller krascha kampanjsidor, bilda spion-smutskastningsgrupper inför presidentval. För 12 000 ? 20 000 US\$ i månaden såldes tjänster som att hacka mobiler, klona hemsidor, skicka massmejl, och försvara sin uppdragsgivare mot detsamma.

Med sina gäng sägs han ha arbetat inför presidentvalkampanjer i Nicaragua, Panama, Honduras, El Salvador, Colombia, Mexiko, Costa Rica, Guatemala och Venezuela.

För det mesta uppnåddes målet, med Nicaragua, Bolivia och Venezuela som undantag. Källa Bloomberg Businessweek, 4-10 april 2016

Eva Björklund